

Vývojová psychologie – okruhy

I. Obecné

1. Předmět vývojové psychologie, postavení v systému psychologických věd.
2. Předmět zkoumání vývojové psychologie je možné rozšířit o fylogenetické a antropogenetické hledisko vývoje. Etologie a sociobiologie.
3. Duševní vývoj – charakteristika, oblasti duševního vývoje.
4. Růst, vývoj, zrání, učení.
5. Metody vývojové psychologie.
6. Činitelé vývoje.
7. Zákonitosti vývoje.

II. Teorie

1. L. S. Vygotskij - Zóna nejbližšího vývoje
2. E. Erikson - období psychosociálního vývoje
3. R. J. Havighurst - vývojové úkoly
4. R. J. Havighurst - vývoj charakteru
5. S. Freud - periodizace vývoje – teorie vývoje osobnosti
6. J. Piaget – fáze vývoje myšlení
7. L. Kohlberg - vývoj morálky

III. Prenatální a perinatální psychologie

1. Charakteristika plodu z hlediska psychologického.
2. Komunikace nenarozeného dítěte
3. Smyslové vnímání.
4. Procesy učení nenarozeného dítěte a postnatální učení
5. Výzkumy v prenatálním období.
6. Rizika prenatálního a perinatálního období.
7. Diskuse o psychice nenarozených dětí.

IV. Kojenec

1. Všeobecná charakteristika – hlavní vývojové úkoly
2. Motorický vývoj kojence.
3. Smyslový vývoj kojence. Polysenzorická identifikace.
4. Kognitivní vývoj kojence.
5. Hra a sociální vývoj kojence.
6. Primární vazba a emoce kojence.
7. Výchovné přístupy, potřeby kojence.

V. Batolet

1. Tělesný a motorický vývoj batolete.
2. Rozvoj vnímání a myšlení u batolete.
3. Řeč batolete.
4. Emoční a sociální vývoj batolete.
5. Rozvoj Jáství.
6. Hra batolete.
7. Vztah k matce, separační úzkost.

VI. Předškolní věk

1. Tělesný a motorický vývoj předškoláka.
2. Kognitivní vývoj a vývoj myšlení předškoláka. Řeč.
3. Znaky myšlení u předškoláka. Konfabulace.
4. Dětské úsudky u předškoláka.
5. Sociální a emoční vývoj.
6. Hra v předškolním věku.
7. Vztah k rodičům. Oidipovský komplex. Heteronomní morálka.

VII. Vstup do školy

1. Pojem způsobilost pro školní práci.
2. Školní zralost – obsah pojmu.
3. Pojem laterálita.
4. Školní připravenost – obsah pojmu.
5. Důvody odkladu školní docházky, posuzování školní zralosti.
6. Řeč dítěte v předškolním věku, nároky na dětskou kresbu.
7. Vývoj hry dítěte od narození po školní věk.

VIII. Školní věk a prepuberta

1. Vnímání u dětí mladšího školního věku (při vstupu do školy), eidetismus.

2. Myšlení a myšlenkové operace u dětí školního věku. Způsoby učení.
 3. Emoční a sociální vývoj dítěte školního věku.
 4. Tvorba sebepojetí dítěte školního věku. Sebehodnocení.
 5. Vztah s vrstevníky u dětí školního věku.
 6. Vztah dítěte školního věku s rodinou.
 7. Vývojové poruchy vztahující se ke školní úspěšnosti a adaptabilitě.
- IX. Dospívání - pubescence
1. Vliv sekulární akcelerace. Hlavní vývojové úkoly v pubertě.
 2. Tělesné a biologické změny v pubertě.
 3. Vývoj myšlení v pubertě. Mechanismus kyvadla.
 4. Identita a korekce sebepojetí v pubertě.
 5. Sociální vývoj v pubertě. Rizika dospívání.
 6. Vztah k rodině a k dospělým u pubescentů.
 7. Problematika profesní orientace v pubertě. Role školy.
- X. Dospívání – adolescence
1. Vývojové úkoly dospívání – adolescence.
 2. Myšlení a rozvoj inteligence v adolescenci. Tělesný vývoj.
 3. Morálka v adolescenci. Rozhodování a řešení situací.
 4. Emoční vývoj v adolescenci. Identita.
 5. Sebepojetí v adolescenci. Adolescentní moratorium.
 6. Sociální situace a vztahy v adolescenci, životní styl.
 7. Výzkumy o adolescentech.
- XI. Raná dospělost
1. Znaky dospělosti. Dělení fází v dospělosti.
 2. Myšlení a rozhodování v rané dospělosti.
 3. Pracovní výkonnost v mladém věku. Role ženy.
 4. Emoční a sociální vývoj v rané dospělosti.
 5. Vztahy s okolím v rané dospělosti.
 6. Životní styl v rané dospělosti.
 7. Aktuální tendence v životě mladých dospělých.
- XII. Střední dospělost
1. Celková charakteristika střední dospělosti.
 2. Tělesný vývoj a výkonnost. Myšlení a řešení problémů ve střední dospělosti. Kariérové plató.
 3. Životní styl ve střední dospělosti. Sociální vztahy.
 4. Pojem krize středního věku. Rozvodovost.
 5. Úkoly středního věku.
 6. Příznaky syndromu vyhoření.
 7. Prevence syndromu vyhoření.
- XIII. Starší dospělost
1. Tělesné změny ve starší (pozdní) dospělosti.
 2. Intelektová složka a řešení problémů ve starší dospělosti.
 3. Faktory ovlivňující úbytky kognitivních funkcí.
 4. Sociální vztahy a práce v pozdní dospělosti.
 5. Změny v partnerských vztazích ve starší dospělosti.
 6. Změny v rodinných vztazích ve starší dospělosti. Role prarodiče.
 7. Životní styl lidí v období starší dospělosti.
- XIV. Období stárnutí a stáří
1. Pojmy: Střední délka života. Gerontopsychologie. Ageismus. Agerázie. Diogenův syndrom.
 2. Univerzální a probablistické znaky stárnutí. Nemoci ve stáří.
 3. Fyzické změny a změny ve smyslových a kognitivních/intelektových funkcích ve stáří. Teorie nepoužívání, pozornost, paměť. Řeč.
 4. Stáří: změny v návycích. Životní styl a životní spokojenost. Aktivní stáří.
 5. Prožívání a chování ve stáří. Změny v osobnosti. Emoce ve stáří, sebepojetí. Sociální život.
 6. Podmínky integrity ve stáří. Adaptační mechanismy.
 7. Typy starých lidí.